

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta

18.4.2011
Sanna Sutter

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta, HE 266/2010 vp

- Valmisteltu kotouttamislain kokonaisuudistuksen rinnalla turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi
- Eduskunta hyväksyi 11.3.2011
- Tulee voimaan yhtä aikaa uuden kotoutumisen edistämisestä annetun lain kanssa 1.9.2011

Lain tarkoitus

- Ensisijaisesti turvata kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien sekä ihmiskaupan uhrien välttämätön toimeentulo ja huolenpito.
- Sisällöltään vastaanottoa koskevat säännökset säilyvät pääosin ennallaan.
- Ehdotus sisältää säännökset muun muassa viranomaisten tehtävistä, vastaanottopalvelujen järjestämisestä, vastaanotosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, ilman huoltajaa olevien lasten edustamisesta ja henkilörekistereistä.

Lain rakenne

- 1 luku: Yleiset säännökset**
- 2 luku: Vastaanotto**
- 3 luku: Vastaanottopalvelut**
- 4 luku: Ihmiskaupan uhrin auttaminen**
- 5 luku: Ilman huoltajaa olevan lapsen edustaminen**
- 6 luku: Rekisterit**
- 7 luku: Oikeusturva**
- 8 luku: Erinäiset säännökset**

Vastaanottoraha ja käyttöraha

- Kansainvälistä suojelua hakeville ja tilapäistä suojelua saaville maksettava taloudellinen tuki irrotetaan yleisestä toimeentulotuesta.
- Vastaanottorahan suuruudesta säädetään vastaanottolaissa. Aikuisten turvapaikanhakijoiden tuen määrä säilyy nykyisenä.
- Ilman huoltajaa oleville lapsille, jotka saavat vastaanottokeskuksessa täyden ylläpidon, maksetaan nykyistä tukea pienempää käyttörahaa. Alle 16-vuotiaalla se olisi enintään 25 euroa ja 16 vuotta täyttäneellä enintään 45 euroa kuukaudessa.

Lapset

- Laki ottaa entistä paremmin huomioon lapsen edun.
- Lapsen etua koskevaa säännöstä täsmennetään viittauksin lastensuojelulakiin.
- Käytäntöä majoittaa 16—17 -vuotiaita tukiasuntoloihin jatketaan. Tukiasuntoloista ja siellä majoittuvien lasten enimmäismäärästä ja heitä hoitavien työntekijöiden vähimmäismäärästä säädetään laissa. Ryhmäkodit on kuitenkin tarkoitus säilyttää edelleen pääasiallisena vaihtoehtona kaikenikäisten lasten majoittamiseen.

Muita muutoksia

- Lakiin on tehty useita täsmennyksiä liittyen mm. sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin, majoittamispäätöksen tekemiseen ja henkilörekistereihin.
- Muutokset vastaavat pitkälti nykyisiä käytäntöjä. Niin ikään on otettu alemmantasoisista säädöksistä lakiin hakijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat säännökset.
- Pyritään parantamaan toiminnan läpinäkyvyyttä, hakijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumista sekä tarjottujen vastaanottopalvelujen yhdenmukaisuutta.

Mahdollisia myöhempiä muutoksia

- Ihmiskaupan uhrien auttamista koskevat säännökset on otettu lakiin voimassa olevasta kotouttamislaista sellaisenaan. Muutostarpeita on selvitetty hankkeessa, jonka suositukset valmistuivat vasta kevään 2011 aikana. Ihmiskaupan uhrien auttamista koskevien säännösten muuttamiseksi tullaan valmistelemaan myöhemmin erillinen hallituksen esitys.
- On tarpeen selvittää turvapaikkaa hakevien lasten oikeus saada perusopetusta.
- Lakihankkeen aikana ehdotettiin ilman huoltajaa olevien lasten vastaanoton siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen ja kuntien lastensuojeluviranomaisille. Asiaa mahdollisesti selvitetään erillisessä myöhemmin perustettavassa hankkeessa.